

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:
Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22.
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggél

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 840 Lej.
Fél évre 420 Lej.
Negyed évre 210 Lej.
Havonta 70 Lej.

Hirdetések díjszabás szerint.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Biztosításból — csőd.

Mai számunkban mi számoltunk be egyedül arról az érdekes ajánlatról, amelyet tegnap a bucaresti-i Asigurarea Romaneasca biztosító társaság Aradra érkezett inspektora, Linden Marcel tett a társaság nevében azoknak a köztisztviselőknek, akik a várostól telket kaptak. A társaság, mint megirtuk, házépítési szövetkezetet állít fel Aradon, az építkező telektulajdonosoknak betáblázás mellett nagyobb kölcsönt nyújt, hogy házaikat fel tudják építeni, azzal a feltétellel, ha életbiztosítást kötnének. Így például egy százezer lejes kölcsönért 100.000 lejes életbiztosítást kell fizetni és 15 évre még 55.000 lej kamatot. A 100.000 lej után az első három évben évi 12.000 lej fizetendő. Az ajánlat azonban csak látszólag kedvező és a megjelentek között általában az a nézet csucsosodott ki, hogy ezeket a feltételeket nem képesek az aradi köztisztviselők teljesíteni. A tisztviselőtelkek ügyében csak egyféleképpen lehetne kedvező elintézés csinálni. A város adott telket ingyen, az állam adjon kamatmentes kölcsönt. Más módja nincs annak, hogy szerény jövedelmű köztisztviselők házat építhessenek maguknak. A társaság ajánlata ügyében felkerestük Muresan János városi főmérnököt és véleményét kértük arra nézve, hogy kedvező-e ez a tisztviselőkre nézve vagy nem. A főmérnök kategorikusan a következőket mondotta:

— Az ajánlatot a köztisztviselők nagyrésze nem fogadhatja el, mert nincsen olyan jövedelme, hogy a kamatot tudja fizetni. Egy ház felépítése a mai viszonyok között legalább 3-400.000 lejbe kerül. Hangsúlyozom: egyszerű, három-négy szobás házról van szó. Ennek összegéhez még hozzájön ugyanannyi életbiztosítás s a házon 6-800.000 lejes adósság van, amelyre havonta 4-5000 lej kell fizetni. A mai nehéz viszonyok között ezt egyetlen tisztviselő se bírja. A vége csak az lenne, hogy súlyos anyagi helyzetbe kergetné a tisztviselőket.

A nyilatkozat, amely szakember szájából hangzik el, teljesen megvilágítja ezt az aktuális kérdést. A házépítési akció ilyen formája a teljes anyagi csőd lenne. Ezt pedig nem éri meg az a rövid idő, amely alatt az ember háztulajdonosnak nevezhető magát.

Fekete Mihály 50.000 lej tartozás elengedését kéri a várostól. — Hazajönnek Aradváros Budapesten levő értékei. — Autóösszeütközés a budapesti Opera előtt. — Aradi szemtanu a cluji Pasteur-intézetbeli tragédiáról. — A „repülőember” feltalálót Bucurestibe viszik. — Akik Aradról elszármaztak. — Vérmérgezésben meghalt aradi orvos. — Letartóztatott gyáros.

Chirulescu munkaügyi miniszter Aradon

Nyilatkozik a Közlönynek a munkakamarákról, a záróra-törvényről, a munkásság jogairól. — A miniszternek nagyon tetszik Arad városa.

(Saját tudósítónktól.) Ma délután három óra után Temesvárról Aradra érkezett Chirulescu munkaügyi miniszter, akit az aradi állomáson dr. Robu János főpolgármester fogadott. A miniszter csupán átutazóban van Aradon, Bucurestiből jött és a cluji iparos és kereskedelmi kongresszusra igyekszik. Aradon csupán ma éjjel három óráig maradt, amikor is a nagyváradi vonattal tovább utazott. A miniszter a főpolgármester kíséretében meglátogatta az aradi munkaügyi felügyelőiséget, ahol Popescu Péter munkaügyi felügyelő fogadta. Innen a főpolgármester lakására hajtottak, majd elindultak a város megtekintésére. Közben a Városi-kávéházban uzsonáztak, délután pedig a kioszkot látogatták meg. Az esti órákban Chirulescu miniszter két leánya és fia kíséretében a Maros-parti korzón sétált, majd a kioszkban vacsorázott a miniszteri család a főpolgármester, a munkaügyi felügyelő, Zima Tibor kamarai képviselő és Filotti Zamfir rendőrprefektus társaságában. Itt alkalmam volt rövid interjú folytatni a miniszterrel, aki barátságosan fogadott és szívélyesen nyilatkozott a szakmájába vágó aktuális kérdésekről.

A miniszter felette udvarias ember, mert mielőtt még valamit is kérdezhettem volna, kijelentette előttem, hogy a város nagyon tetszik neki és mindennel, amit itt látott nagyon meg volt elégedve. Az a pár óra, amit Aradon töltött, kellemes emlékként kíséri el további útján. Ezután bátorkodtam a következő kérdést intézni hozzá:

— Szeretnék tudni valamit a munkakamarák rendeltetéséről? Ez most nagyon érdekli a közönséget.

— Éppen úgy, ahogy a kereskedelmi és iparkamarák a kereskedők és iparosok érdekeit szolgálják, szükséges volt létesíteni egy olyan szervet, amely a munkásság érdekeit szolgálja. Ezt célozza a munkakamarák felállítása. Az egész országban folynak a munkálatok a kamarák felállításán és remélem, hogy ez a legrövidebb időn belül végbe is megy.

Ezután egy aktuális kérdésre került a sor. Megemlítettem a miniszternek, hogy a mintavásár alkalmával az iparosok országos kongresszust tartottak Aradon, amelyen elhatározták, hogy a miniszter utóli a munkaszüneti törvény enyhítését kéri.

— A kereskedők és iparosok egyrésztének az az érdeke, hogy a déli szünet minél rövidebb és az esti záróra minél hosszabb legyen. — mondja válaszul. — Ezenkívül, hogy amennyiben lehet, vasárnapi munkaszünet ne legyen. Ohajtom, jusson köztudomásra az, hogy ilyen értelmű enyhítéseket társadalmi jogtalanságnak tartok. Ebben a tekintetben nem engedek. Ami pedig a törvénynek azt a részét illeti, amelyet esetleg némileg enyhíteni lehet s az iparosoknak azon kívánságait, amelyek méltánylást érdemelnek, ezeknek elbírálásban rezervált leszek s ezeket figyelembe is veszem. Mindenesetre jó lesz, ha a munkaadók megszokják azt az eszmét, hogy egy egész munkásvilág — különösen háború után — jogosultnak kéri azt, hogy ismerjék el jogukat. Ezeket hosszú időn keresztül nem lehet figyelmen kívül hagyni. Axioma az nálam, hogy a munkásság elismert jogai nem vonhatók vissza. Az új munkaügyi törvények és a záróratörvény határo-

zott szociális fejlődést jelentenek Románia életében. Az országban az ipar és kereskedelem ma már hatalmas tényező, amit különben az aradi árumintavásár is fényesen igazolt. A munkásság szava ma már döntő súllyal esik latba a fontos kérdéseknél és ezért nem lehet és nem szabad a munkásságot mostoha gyermekként kezelni.

A miniszter itt elhallgatott és a kioszk jazz-bandja formálisamtdst huzott a beszéd végére. Azután kezét nyújtott, erőteljesen, férfiasan megszorította a kezemet. Akarva-nemakarva az az érzésem támadt, hogy ez az ember akar és tud is dolgozni és a miniszteri széket nem kényelmes színekurának tekintem.

(m. r.)

Stresemann

német gyarmatokat követel.
Feltűnést keltő beszéd a birodalmi gyűlésen.

Berlinből táviratozzák: A birodalmi gyűlés ülésén szenzációsan érdekes és nagy feltűnést keltő kijelentést tett dr. Stresemann külügyminiszter. Hangsúlyozta, hogy a kormánynak mindig az volt a felfogása, hogy mindaddig, amíg a Népszövetség gyarmati megbízást ad európai országoknak azzal az indokolással, hogy a civilizált népeket kulturájuk jogosítja fel arra, hogy a vad népek fölött gyámkodjanak. Németország is természetes jogának tekintti, hogy gyarmati megbízást kapjon.

Szerencsétlenség

a dunai flotta gyakorlatazása közben.

Megsérült és elsüllyedt egy hajó.

(Saját tudósítónktól.) Mardarescu tábornok, hadügyminiszter, a dunai román hadiflotta felett tegnap szemlét tartott. A hajóhad Turnuseverinből Baziás felé haladt, amikor súlyos hajószerecsétlenség történt. A flotilla legutolsó hajójának kormányzó csőrepedés következtében megsérült és a hajó ennek folytán zátonyra futott. A hajó olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy rövid idő alatt elmerült a Duna hullámaiban. A hajó személyzetét azonban sikerült teljes számban megmenteni. A vezénylő tiszt azonnal jelentést tett az esetről a hadügyminiszternek, aki elrendelte az elsüllyedt hajó kiemelését. A flotta ezután tovább folytatta útját Baziásig. A hír megbízható forrásból származik, de ennek dacára még megerősítésre szorul.

Aradi szemtanú a cluji Pasteur-intézetbeli tragédiáról.

Nem az ápolók verték agyon a megvesztett embert. Egy borzalmas nap hiteles története.

(Saját tudósítónktól.) Az egész romániai sajtó foglalkozott azzal a mezdöbentő tragédiával, amely a cluji (kojovsvári) Pasteur intézetben történt. Az a hír terjedt el, hogy egy szerencsétlen, veszettségével megfertőzött beteget, akin kitértek a rettenetes kór borzalmas tünetei, az ápolók agyonverték. Egy petroseni pásztor a Clujról érkezett hírek szerint, megmárt egy farkas és csak akkor derült ki, hogy a vadállat veszett volt, amikor a pásztoron kezdtek mutatkozni a veszettség tünetei. Beszállították a Pasteurbe és ott egyik rohama alatt agyonverték. A napokban érkezett vissza Aradra egy urileány, akit megmárt egy veszett kutyára és aki a cluji Pasteur intézetben kezelte magát. Az urileányt Szabó Jankának hívják és szemtanúja volt a nagy szenzációt keltett rémes jelenetnek. Szabó Janka, aki az elterjedt hírekkel szemben más világításban mutatja be a petroseni pásztor tragédiáját, a következőket beszélte el a Közlöny munkatársának:

— A szerencsétlen embert vasárnap reggel szállították be a Pasteur intézetbe. Akkor még csak annyit láttunk rajta, hogy nagyon leverett és nyugtalan. A kezelőorvosok azonnal beoltották és az oltás után egy közös teremben helyezték el. A pásztor elbeszélte a szobatársainak, hogy egy farkas támadta meg a reábizott birkanyáját. Ő bittal és kutyáival akarta a vadállatot elzavarni, a mely megtámadta, de nem marta meg, mert sikerült botjával magától távol tartani. Érdekes, hogy az intézetben lévő orvosok véleménye szerint a pásztor előadása, hihető, mert lehetséges, hogy nem marás által fertőződött meg a veszettség bacillusaival, hanem a veszett farkas lehellete is elég volt arra, hogy a szerencsétlen emberbe belé oltsa a retentő betegség csíráit. Valószínű, hogy a pásztornak kezén, vagy arcán nyílt seb volt és a farkas lehellete megfertőzte a sebet keresztül a vért.

— Alig töltött néhány órát a szobában, amikor hirtelen felugrott és fuldokolva, nyögve kiabálta:

— Orvos! Rossz! Rossz! Rossz!

Az ápolók azonnal orvosért siettek, akik látták, hogy a szerencsétlen már menthetetlen és intézkedett, hogy egy külön cellába zárják be. Alig zárták rá a cella ajtaját, kitérte rajta a veszettség rohama. Letépte magáról ruháit, hörgött, tori-zuzott mindent, amit a keze ügyébe akadt. A roham körülbelül egy fél óráig tartott és utána a beteg elcsendesedett. Egy óra múlva kopogott a cella ajtaján és kérte az ápolókat, hogy engedjék ki a levegőre. Az orvos bekegyezésére szigorú őrizet alatt kiengedték és az intézet udvarán elbeszélte, hogy rohama alatt teljes öngyújtánál volt. Mindenre emlékszik, de retentő kínjai miatt nem volt képes mag in uralkodni. Torka összeszorult, kínzó fuldoklás fogta el és belső szerveiben minden képzeletet felülmúló irtózatossá égett fájdalmakat érzett.

Szegény ember tudta, hogy

meg kell halnia és könyörgött, hogy adjanak valamilyen mérget, ami gyorsan végezze vele. Kapott csül lapító injekciókat, amelyek nem használtak. Rövid idő múlva érezte, hogy ismét elfogják fájdalmait és önmaga visszasietett cellájába. Ott egy perc múlva megismétlődött borzalmas rohama. Az ajtónak rohant és döngtetve pusztította kezével. A vaságyát darabokra zúzta és amikor lecsillapodott ismét könyörgött, hogy bocsássák ki. Az orvosok azonban többet nem akarták kiengedni, mert félték, hogy kárt tehet a többi betegekben. Rohamai többször ismétlődtek meg. Négyszer hallottuk cellájából a feldöglő esekülsőket, a

falak döngtetését és a bent lévő tárgyak összezúzódásának zaját. Az ötödik rohama után felkapaszkodott a magasan lévő ablaknyílásra és ki akart mászni az ablakon. Az ápolók rudakkal próbálták visszatartani, de a beteg ember olyan irtózatossá erővel rendelkezett, hogy egy sereg ápoló nem tudta vissza tartani. Már majdnem kijutott az ablakon az ápolók közé, amikor egyik ápoló besietett a cellába és a dühöngő embert a nála lévő ruddal visszarántotta. Amikor visszacsúszott, az ápoló kirohant a cellából és újra becsukta az ajtót. Ettől a perctől fogva teljes csend uralkodott a szerencsétlen cellájában. Reggel mentek csak bemenni és ott találták a petroseni pásztor holtan, fejével a falhoz csüngve az ablak páncélyán. Esés közben lába beleakadt az ablak védő vasrudba és halálát közvetlenül agyszékhüvel okozta. Tehát nem ütötte agyon senki.

Súlyos sebesülések az égő petróleumkutak oltásánál.

(Bucuresti, augusztus 12.) A 2 hét óta tartó moreni-i tüzvész oltási munkálatai közben tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. Tegnap fejezték be annak az alagutnak a furását, amelyen keresztül az égő szondát akarták megközelíteni. A munka befejezése után az alagut bejáratát egy hatalmas vasajtóval zárták el. Az elzárt alagutat rövidesen tojó

gázok lepték el, amelyek felrobbantak és egy munkást súlyosan megsebesítettek. A munkásokat vezető mérnök erre elhatározta, hogy néhány óra múlva ismét megvizsgálják az alagut bejáratát. Deután négy órakor másodszor is behatoltak az alagut nyílásán, ahol újabb robbanás keletkezett. Ez alkalommal két munkás sebesült meg súlyosan.

A „repülőember” feltalálóját Bucurestibe viszik.

Egy repülőgépgyár érdekli találmányuk iránt. — Politzer Armin és Küllös Gyula inasgyerekeket dr. Cohen Sámuel mérnök örökbefogadja és iskoláztatja.

(Saját tudósítónktól.) Napsütéses, derűs nyári reggel a cukrászda terraszán. A szemben lévő házak emeletéről hátrakötött fejű szobalányok rászák a rongyot, az égen szelíd bárányszemek csavarognak elrevedten és elkésett kofák igyekeznek a zöldeség felé. Kosarukból kisárgul a paszuly. Az uccasprók utolsóit cirógatnak az uttesten és a horizont alján vörösvörös sugaraktól övezetten emeli fel fejet a lusta nap. Alig múlt két óra, a város most kezd éledni. A terrasz egyik sarokasztalánál három ur és két gyerekenyember kávézik. Finom haboskávét fosziós kuglóffal. A három felnőtt közül kettő a kolozsvári Joint (Israelita Patronage Egyesület) tisztviselői, a harmadik dr. Cohen Sámuel bucaresti-i mérnök, az „Aero” repülőgépgyár részvénytársaság igazgatója. A két gyerek régebbi ismerősünk: Politzer Armin ujaradi budozós és Küllös Gyula aradi lakatostanonc, a madárember feltalálói, akikről néhány nap előtt írtunk egyik feltűnést keltő cikkünk keretében.

Politzer Armin midőn megpillant bennünket, ott hagyja a haboskávét, élénk szalad és nagy böbeszédűséggel újságolja a szerencsétlenségét. A Joint emberei lejöttek Aradra, hogy megtekintsék szenzációs találmányát, miután írt nekik és a segítségüket kérte találmánya tökéletesítéséhez. Egyben magukkal hozták Cohen mérnököt is, aki már régebben érdekklődött a zseniális inasgyerekek iránt. Dr. Cohen megtekintette

két kis inas találmányát még tegnap, a megérkezése napján és anynyira elragadta Politzer Armin zsenije, hogy nyomban kijelentette, miszerint a kis hadiárva budozósasztal örökbe fogadja és gondoskodik a további iskoláztatásáról, tehetsége fejlesztéséről. Munkatársai: Küllös Gyulát szintén magával viszi Bucurestibe, ahol a repülőgépgyárnál alkalmazza munkára. Ennyi az egész, amit a kis Politzer Armin a boldogságtól áradozva, ragyogó szemekkel elmond.

De elmondja és megismétli ugyanezt dr. Cohen mérnök is, aki szívesen és barátsággal invitál az asztalhoz. És míg a kis Armin újra belekezd a haboskávés habzsolásába, a mérnök szeretettel simogatja a fiu szőrhaját.

— Örülök, hogy ezen a gyermekemen segíthetek. Rendkívül tehetséges, konstruktív erő. Apátlan-anyaítlan hadiárva, aki zsenialitása mellett sem tudna felfejleszteni az érdeklődésig elfásult emberek között, csak úgy, ha felkarolják. Megiepett a gyermek hatalmas alkotózsénijére és miután bizony tudom, hogy szédületes karrier vár rá, magamhoz veszem, gyermektelenségem folytán gyermekemnek fogadom. Iskoláztatni fogom, hogy a zsenijével egyformán tarson lépést a kulturáltsága is és minden módon alkalmas fogok neki arra nézve adni, hogy technikai találmányai kivételre kerülhessenek. Ugyszintén felkarolom jópajtása és szorgalmas munkatársának: Küllös Gyulának

ügyét is, akit az igazgatásom alatt lévő repülőgépgyárban helyeztek el. Most utazunk Bukurestbe a délelőtti vonattal.

Már készülődnek is. A gyerekek megható módon bucsuznak a patronázs embereitől, azután büszkén feszítenek az előállt konfliktusban, amely repíti őket a vasúti állomás felé, ahonnan új állomás felé utaznak az élet vándorlásában...

Érdekes régi okmányra bukkant az aradi rendőrség.

A rendőrség első iktatókönyve. — Arad bűnösebb ma, mint régen.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség kihágási osztályán ma délelőtt egy akta keresése közben érdekes okmányok kerültek elő. A tisztviselők egy eldugult iktatókönyvet találtak, amely az első iktatókönyve volt az aradi rendőrségnek. Ezt a könyvet harmincöt évvel ezelőtt kezdtek vezetni, amikor megalakult az Arad városi rendőrség. Ezelőtt Aradon a csendőrség tartotta fenn a rendet és az életbe lépő közigazgatási törvény alapján minden város külön rendőrséget alakított. Akkor még a mai viszonyokkal összehasonlítva, nagyon primitív volt az aradi közrendészet. De nem is volt szükség a jelenlegi terhes bürokráciára, mert a bűnesetek száma egy évben alig volt annyi, mint ma egy hónapban. Az egész rendőrség egyetlen iktatókönyvet vezetett. Ebbe iktatták be a kihágási és a bűneseteket. Az egész esztendőben összesen háromszáz eset volt beiktatva. Ezek között vannak télvajlások, uccai botrányokozások, betörések és egy-egy rablótámadás. A rendőrség kihágási osztályán ezzel szemben január elsejétől a mai napig több mint három ezer kihágási eset van bevezetve az iktatókönyvbe. A bűneseteket, melyekbe a nagyobb lopások, sikerkasztások és betörések tartoznak, a bünyügyi osztály külön iktatókönyve tartja számon. A nagyobb bűnesetek száma ez évben felülmúlja a harmincöt évvel ezelőtt történt összes nyomozások számát, amennyiben meghaladja az ezret. Ha azt vesszük, hogy harmincöt évvel ezelőtt Aradnak harmadrésznél lakossága volt, mint ma, akkor megállapíthatjuk, hogy Arad ma sokkal bűnösebb mint régen volt. Eddig is tízenöt-ször több a bűnesetek és kihágások száma, mint harmincöt évvel ezelőtt.

Egy magyar bárónó

Helyzetes öngyilkosság Bécsben. — Misztikumok egy román orvos körül.

(Budapest, augusztus 13.) Budapesten olyan hírek terjedtek el, hogy báró Petrichevich-Horváth Emil népiéleti államtitkár egyik közeli rokona Bécsben öngyilkosságot követett el. A bécsi rendőrség megállapította, hogy azt a hölgyet, aki a Hotel de France-ban öngyilkos lett, tényleg Petrichevich-Horváth Franciska bárónőnek hívják, de mégsem rokona a magyar államférfiúnak. A bárónó a nyomozás megállapításai szerint ezelőtt Budapesten, a Kecskeméti-uccában lakott, majd Romániába utazott azzal, hogy ö-

tani rokonait látogatja meg. Romániából érkezett Bécsbe s itt egy román orvos után kutatott. Itt azonban olyan rossz anyagi viszonyok közé került, hogy a legutóbbi időben már hotelszámkáját sem tudta kifizetni és a szálloda alkalmazottainak azt mondta, hogy hamarosan meg fog érkezni a férje, aki minden számlát rendezni fog. A napokban detektívek is keresték a bárónt szállodai lakásán, mert a báróno megjelent egy fegyverkereskedésben, ahol revolvert akart venni, de fegyverviselési engedélyt felmutatni nem tudott, mire a kereskedő feljelentést tett ellene. A vizsgálat során eddig nem sikerült kideríteni, hogy honnan kerítette a báróno a vadonat új revolvert, amellyel öngyilkos kísérletét elkövette. A báróno állapotja azonban olyan súlyos, hogy az orvosok nem sok reményt fűznek a felépüléséhez. A szerencsétlen hölgy szobájában tizenkét levelet találtak, amelyeket tettének elkövetése előtt írt rokonaihoz.

Elet-halál harc

• a Dunán.

Egy halásznas a vízbe akarta fojtani a gazdáját.

Ujvidékről jelentik: Iszonyú kalandban volt része vasárnap dél után Lovrekovics Emil ujvidéki halászmesternek. Néhány héttel ezelőtt valami hanyagsáért megfenyítette egyik inasát. Az inas, 16—17 éves erős sulhanc, bosszút esküdt és többek előtt hangzott, hogy rettenetesen megtorolja a rajta esett sérgyent.

— Ha alkalmas helyen és időben a kezembe kerül, megfojtom — szokta mondani a fiu.

Tegnap délután ugylátszik kedvére valónak találta az alkalmat, mert amikor Lovrekovics egy kis lelkvesztő ladikon a vízre szállt, hogy kinn dolgozó embereit ellenőrizze, lopva utána evezett egy másik csónakban. A vasuti hid és az épülő új vashid közötti Dunaszakaszon elérkezettnek látta a pillanatot és csónakját teljes erővel nekibajtotta a mit sem sejtő Lovrekovics könnyű csónakjának azzal a szándékkal, hogy felborítsa és így a Dunába fojthassa.

Lovrekovics nem vesztette el lélekjelenlétét és kivédte a veszedelemes karambol, azt azonban nem bírta megakadályozni, hogy az inas a maga csónakját ne kormányozza közvetlenül az övé mellé. Az inas bosszútól líhegve állott fel és egy vakmerő szökéssel átugrott gazdája kis ladikjába és dulakodni kezdett vele. Borzalmas tusz kezdődött a libegő, gyenge alkotmányban, az inas vérbenforgó szemekkel, görcsös kézzel fojtogatta Lovrekovicsot, aki már-már alig tudott védekezni a hatalmas fiu támadásai ellen, aki a torkánál fogta és erővel be akarta rántani az alatta örvénylő vízbe.

Szerencsére a legutolsó pillanatban a helyszínére érkezett egy halászcsonak, amelyben Lovrekovics segédjei ültek, akik megszíról észrevették gazdájuk veszedelmét és amennyire lehetett, siettek a kiszabadítására. A merénylő inast csak hosszú dulakodás után bírták lefogni a halászegények, akik azután átadták a rendőrségnek.

Tobzódik a nacionalizmus Csehszlovákiában.

Marienbadban csak csehül szabad már beszélni.

Prágából jelentik: A marienbadi fürdők a Tepl-féle alapítvány örököseinek tulajdonát képezik, melynek tagjai nemzetiségre nézve mind csehek. A fürdőt Csehszlovákia megalakulása után az alapítvány örökösei bérbeadták a német nemzetiségű részvényesekből álló marienbadi fürdőbérlet társaságnak. Tavaly azután tárgyalásokat folytattak az örökösök a fürdő bérköivel, hogy a köztük levő szerződést közös meg egyezéssel bontsák fel, mivel ők ismét saját kezelésükbe akarják venni a marienbadi fürdőket. A bérlet hallani sem akartak a dologról, mire a fürdőtulajdonosok pert indítottak ellenük.

A per körülbelül egy évig tartott és a tulajdonosok minden alsóbb fórumon elvesztették. Annál nagyobb konsternációt keltett a közvéleményben a legfelső bíróság döntése, amelyben megváltoztatja az alsófoku bíróságok ítéletét, megsemmisíti a bérleti szerződést és elrendeli a fürdők átadását a tulajdonosoknak. Az indokolásban kimondották, hogy nemzeti szempontból vált szükségessé az ítéletek megváltoztatása.

Elrendelik a bérletnek még a fürdőszezon alatti kilakoltatását és a tulajdonosok birtokba helyezését. Egyben állami felügyelet alá is helyezik a fürdőt.

A legfelső törvényszék szenzációs végzését tegnap foganatosították is. A fürdőbérlet részvénytársaság minden ellenkezés nélkül adta át a fürdőket, miután a legfelső törvényszék ítélete ellen fellebbezésnek helye nincsen. Csehszlovákiában és az egész világsajtóban azonban élénken kommentálják a cseh kuria furcsán és a pártatlanság legteljesebb hiányával megindokolt döntését.

(Prága, augusztus 13.) Az újabb állami felügyelet alá helyezett marienbadi fürdőkben a politikai hatóságok a következő rendeletet adták ki: A fürdőszemélyzet és mindenki, aki a fürdők területén foglalkoztatva van avagy ipart üz, köteles a fürdővendégekkel csak az államnyelven vagy pedig elsősorban cseh nyelven érintkezni és csak másodsorban ismételheti meg a kérdező nyelven a választ. Felírásokat és cég táblákat kizárólag államnyelven lehet alkalmazni. A rendelet azonnal hatályba lépett.

Tomescu rablóvezér megadta magát.

(Bucuresti, augusztus 13.) Ma éjjel két órakor jelentés érkezett Dambovici megye prefektusához, hogy Tomescu rablóvezér Tarnisore községben megadta magát. A prefektus erre egy rendőrkapitány kíséretében a helyszínre utazott. A hírt hivatalosan még nem erősítették meg.

Fekete Mihály 50 ezer lej tartozás elengedését kéri a várostól.

Az elmúlt szezonban félmillió lejt fizetett rá. A szingyi bizottság ülése.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi városi szingyi bizottság ma délelőtt folytatta Fekete Mihály szingyagató és a város között köteendő színházi bérletszerződés tárgyalását. — A bizottsági ülésen élénk vita fejlődött ki a szingyi bizottsági tagok és a szingyagató között. Az ülésen ugyanis a szingyagató azzal a kéréssel fordult a bizottsághoz, hogy a város engedje el neki a múlt szingyi szezonból előállott 50 ezer lejes tartozását. Kérését azzal indokolta meg, hogy a múlt szezonban 500 ezer lejt fizetett rá. Ezenkívül mintegy 20 estén keresztül át kellett engednie a színházat a különböző román társulatoknak s ezeken az estéken is fizetnie kellett szingyszeit. A múlt szezonban a városi pénztárba körülbelül 400 ezer lej városi illetéket fizetett be s így nem okozna a városnak nehézséget az 50 ezer lejt elengedni. Ezzel szemben dr. Robu János főpolgármester és dr. Angel István polgármester kijelentették az ülésen, hogy ők csak abban az esetben adták át a színházat, ha mind azon feltételeket elfogadja, amelyet az előző szingyagatók aláírtak. Ezekben a feltételekben benne volt, hogy a szingyagató köteles minden kártérítési igény nélkül átadni a színházat ha a város valamely román szingyulatnak átadja. Az illetékekre nézve arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a jegyárakba bele vannak kalkulálva a városi illetékek, amelyeket

Fekete Mihály csak beszéd a közönségtől a jegyek eladásánál és ezt a városi pénzt köteles befizetni a város pénztárába. Kérelmét ezért elutasították és kimondották, hogy csak abban az esetben kötik meg Fekete Mihállyal a jövő szingyi szezonra a szerződést, ha az 50 ezer lejt a szerződés megkötése előtt befizeti a város pénztárába. Ha ezt a befizetést záros határidőn belül nem teljesíti, a város végrehajtja rajta az összeget. Fekete Mihály az ülés folyamán még bejelentette, hogy a közönség körében fokozottabb propagandát akar kifejteni, hogy járjanak a színházba. Ezt gazdasági okokból akarja főleg megtenni, de viszont arra kéri a szingyi bizottságot, hogy ebben ne lássanak akkor politikai propagandát. Dr. Angel István polgármester erre kijelentette, hogy a szingyi bizottság erre nem illetékes. Különböző nem tudják, hogy Fekete Mihály hogyan akarja ezt a propagandát megcsinálni, azonban ha valamely illetékes hatóság kérdést intéz majd a városi tanácshoz, a tanács felvilágosítást nyújt Fekete Mihály intenciójáról, ha azt kellő formában hajtja végre. Az ülést dr. Robu János főpolgármester fejezte be azzal, hogy a szerződés további pontjainak tárgyalásánál a város vezetősége mindenesetre méltányolni fogja a színház nehéz viszonyait s a szerződés tárgyalásának folytatását hétfő délelőtre tűzte ki.

Rejtélyes haláleset

az aradi állomáson.

Kinos vergődés után meghalt egy munkás.

(Saját tudósítónktól.) Rejtélyes körülmények között halt meg ma délelőtt az aradi állomáson Rozsur Gligor CFR asztalos. Rozsur ma reggel munkába állott és reggel nyolc óráig rendesen dolgozott. Nyolc óra után hirtelen rosszul lett és több mint egy fél óráig tartó kinos vergődés után kiszáradott. A mentők telefonhívásra megérkeztek, azonban már csak a szerencsétlen végül asztalos holttestét találták. Rozsur még életben volt, amikor megjelent a helyszínen a rendőrség és egy közelben lakó orvos. Az orvosi segítség azonban nem használt, sőt a haláleset olyan körülmények között állt be, hogy nem lehetett megállapítani a halál okát. A rendőrség a rejtélyes halálesetről jelentést tett az ügyészségnek, a hol elrendelték a hulla felboncolását.

Autóösszeütközés

a budapesti Operaház előtt.

Pánik az autobus utasai között.

Budapestről táviratozzuk: Könnyen végzetessé válható autóösszeütközés volt az elmúlt éjszaka az Operaház főbejárata előtt. A Budai Szinkör előadás után egy üvegezett emeleti autobus utasokkal zsufoltan forult be az Andrássy-utca. Ebben az időrajban a legforgalmasabb az Andrássy-utca kocsitja és hatalmas autósor vágta az ut két szélén. Az egyik sorból kivált egy személyautó és meg akarta előzni az autobuszt. A személyautó sofőrje alig pár centiméternyire az autobusztól vezette el kocsiját, de a következő pillanatban a simára csiszolódott faburkolaton a személyautó hátsó kereke nekicsapódott az autobus elejének. Az autobus sofőrje ijedtében a járdának kormányozta a járművet, amely hatalmas zökkenéssel valósággal felugrott a járdára. Rettenetes csörömpölés és zörgés támadt. Az autobus emeleti ablakai törtek össze és valósággal üvegzáporként zuhantak le az aszfaltra. Rémtűt kiáltás tört ki, de ez is ajkukra fagyott a kiáltóknak, mert az autobus valósággal kört írva le, megfordult a tengelye körül és teljes sebességgel az ellenkező irányba roham. Az autobus sofőrje rémületében még nagyobb sebességre kapcsolta a motort és csak ötven méterrel távolabbra tért annyira magához, hogy a járművet megállítsa. Az utasok a már megállt autobusból pánikszereiben ugráltak le, de kiderült, hogy bár többen szenvedtek kisebb-nagyobb zúzódást, azonban ezek olyan természetűek, hogy egyik sem igényel különösebb orvosi beavatkozást. Mikor azonban az autobus a járdára felhajtott, meglökte az ott álló padot, amelyről mind a négyen, akik ott ültek, lezuhantak. Az egyik, a 22 éves Alimann Sámuelné elájult és kocsin kellett hazaszállítani. A rendőrség megindította az eljárást a sofőrök ellen.

Pénztártól való távozás után.

Írta: Karinthy Frigyes.

Végre láttam az embert, aki a „pénztártól való távozás után” visszatért a pénztárhoz.

Még hozzá egy elég forgalmas helyen, a pályaudvaron. Az ember, az illető, elég jólbőzött, középkorú ur, úgy látszik, néhány perccel azelőtt távozott a pénztártól, hogy én odaértem, annak rendje és módja szerint megváltotta jegyét a síófoki gyorsra attól a szöke, komolytekintetű kisasszonytól, aki annyi lehetséges pálya közül — mint például molesztár, főhercegnő, alapítványi hölgy, képviselő és a többi — éppen a jegyeladást választotta élet-hivatásának.

Éppen rám került volna a sor, mikor nősom, a pénztártól immár távozott ember, váratlanul megjelent. Megjelenése, a szokatlan és törvénytelen helyen, érthető felzúdulást keltett a sorban állók között.

— Tessék a sor végére állni! — kiabáltak.

De a távozott és visszatért ember senkire sem hederített, oda állt a kis ablak elé és hangosan ezt mondta:

— Kérem, kisasszony . . .

A kisasszony, meghallván a zugást, keményen rászólt.

— Tessék a sor végére állni!

— Kérem, — folytatta hangosan és határozottan nősom, — nekem már van jegyem, az előbb váltottam. Azért jöttem vissza, mert rosszul tetszett visszaadni, tudniillik . . .

A kisasszony felemelte fejét, gúnyosan nevetett.

— Kérem, kár folytatni! Tessék megnézni a cédulát . . .

És felmutatott a nyomtatott cédulára: „Tessék a pénztártól való távozás után felszólalások figyelembe nem vétetnek.”

— De kérem, rosszul tetszett visszaadni . . . Én egy . . .

— Nagyon sajnálom, nem érdekel, kár veszekedni. Rendelet, az rendelet. . . tessék máskor jobban vigyázni! . . .

— De kérem, kisasszony, én egy . . .

— Hallatlan! . . . Nem érti, hogy itt utólag nem lehet reklamálni senkire? . . . Tessék elmenni, ne tessék akadályozni a forgalmat . . .

A sorbanállók közül is fenyegető hangok emelkedtek.

— Disznóság! . . . Mindjárt indul a vonat . . . Menjen onnan! . . . Máskor vigyázzon a pénzére . . . Itt nem lehet kövérelőzni! . . .

— De kérem, én egy . . .

A kisasszony dühbe jött.

— Tessék távozni, mert rendelt hívok! . . .

— Dobják ki ezt az embert. . . Mit okvetetlenkedik? . . . Szemtelenség! . . .

Csak annyit láttam, hogy nősommet, a távozott, kiszorították a korlát mellől és elfoglalták a helyét. A kisasszony, még mindig felháborodva, hangosan méltatlankodott, a jegyvásárlók élénk helyeslése közben.

— Kérem, vannak ilyen erőszakosak! . . . Ha én mindenki-vel ideálinek, hogy rosszul adtam a jegyemet! . . . Ki tud-

ja azt bebizonyítani?! . . . Akárki jöhetne, hogy becsaptam, fizessek neki! . . . Biztos nem is igaz, kevés pénze van az utra, így szeretne még valamit hozzákapni, vagy talán elvesztett egy százast, ahogy futott . . . és most rajtam akarja behajtani . . . Svindler! Szélhámos!

Miután megváltottam a jegyet, a peronajtóban véletlenül találkoztam az emberrel, aki a pénztártól távozott. Tétován áldogált, kezében egy csomó százassal és még mindig tanácstalanul pislogott a pénztár felé. Jóakarattal és részvétellel megszólítottam.

Hindenburg háromszoros „Hoch“-t kiállt a köztársaságra.

A weimari alkotmány évfordulójának ünneplése.

(Berlin, augusztus 13.) Ma ünnepeiték a német köztársaság fennállásának hatodik évfordulóját. A weimari alkotmány hatodik születésnapján a birodalmi gyűlés ünnepélyes ülésre jött össze, amelyen megjelent Hindenburg birodalmi elnök is. A kormány tagjai legnagyobb részét szintén ott voltak az ülésen. A vendégek sorában számos közéleti, művészeti, tudományos és pénzügyi kiválóság ünnepelte a köztársaságot. Az ülésen a német nemzeti párt-hoz tartozó Graafe alelnök is megjelent. Clatz bonni egyetemi tanár volt az ünnepi szónok, aki után Luther birodalmi kancellár emel-

kedett szólásra. A kancellár beszéde végén háromszoros Hoch-ot kiállt a köztársaságra és a német nép egységére. Az eljenzés kitért és Hindenburg elnök együtt kiállt „Hoch“-ot a köztársaságra az ünneplő közönséggel. Az ünnepi ülés után a birodalmi elnök elhagyta a birodalmi gyűlés épületét és az utvonalon elhelyezkedt néptömegek éljenzése közben az Unter den Lindenen át a Wilhelm-strassera hajtatott. A birodalom minden városában ünnepség volt ma az alkotmány évfordulóján. Egyedül Münchenben tartózkodott a lakosság az ünnepléstől.

— Mégis, mennyiről van szó? . . . Mennyivel adott vissza kevesebbet? . . . Nagyameresztette a szemét. — Kevesebbet? Dehogy kérem! Kétszázal többet adott vissza véletlenül! . . . és én csak a pénztártól való távozás után vettem észre . . . de hát mit csináljak? . . . nem engedni visszaadni . . . pedig úgy sajnálom szegényt, kevés fizetése lehet . . . éppen most határoztam el, hogy feladom neki postán a lakcíme, névtelen levélben, hogy ne kövessék el szabálytalanságot — csak tudnám hol lakik?

Akik Aradról elszármaztak . . .

Előkelő családok évekig szükséglakásban. — Egykori aradiak a budapesti Bethlen-udvarban

(Saját tudósítónktól.) A magyar fővárosban még mindig óriási a lakáshiány. Előkelő és magas állású emberek esztendőnk óta laknak szükséglakásokban és az Aradról Budapestre költözők között is igen sokra ilyen sors várt. A magyar kormány és Budapest városa erőteljes lakásakcióval igyekeznek segíteni a retentetes bajon és ennek az akciónak egyik állomása a most felépült Bethlen-udvar. A hatalmas épület-tömb már elkészült és annak lakói magyrészt olyan köztisztviselők, akik képtelenek a horribilis lélepesi díjakat megfizetni és még máig sem tudtak lakáshoz jutni. Ezeket akar elsősorban segíteni a magyar kormány. A hosszú névsor olvasása közben több ismert aradival is találkozunk, olyanokkal, akik nemrég még itt laktak és széles körökben ismert emberek voltak.

A Bethlen-udvar félemeletén háromszobás lakást kapott Damaszkín István nyugalmazott ezredes, aki a Régi Posta-uccában levő Magyar-féle speciális trafik társtulajdonosa. Damaszkín testőrezedes sokáig tartózkodott Aradon, itt rokonai és jóbarátai vannak. A második emeleten négyszobás lakásba költözik özvegy dr. Csernovics Diodorné, volt aradi jószágigazgató és címzetes államtitkár özvegye. Csernovics Diodor sok évi aradi tartózkodás után az impérium változásokkor távozott Aradról, rövid idő múlva meghalt Budapesten és özvegye kénytelen volt gyermekeivel szükséglakásban meghuzni magát. A harmadik emeleten kapott háromszobás lakást dr. Hunyady

József volt aradi gimnáziumi tanár, aki szintén az impériumváltozásokkor hagyta el Aradot. Hunyady tanár a tisztviselőtelep gimnáziumában tanít és eddig az intézet szertárában volt kénytelen lakni nagyszámú családjával. A Bethlen-udvar félemeletén helyezték el négyszobás lakásban özvegy Solyom Andornét, nyugalmazott itélőbírói elnök özvegyét. — Solyom Andor szintén évtizedekig volt aradi lakos és egykor sokat szereplő, tehetséges munkatársa az Aradi Közlönynek. A negyedik emeleten háromszobás lakást utaltak ki vitéz Hadfy Imre tábornoknak. Hadfy tábornok régi ismerőse az aradiaknak, sokáig állomásozott itt, Aradról is nőszült és két lánya, még mindig Aradon lakik.

SPORT.

O Svájci győzelem a nemzetközi lövőversenyen. St. Gallenből jelentik: A nemzetközi katonai puskamérkőzésen eddig a legjobb eredmények a következők: Összeredmény Lienhard (Svájc) 502 pont. Egyes állások: fekeve 1. Miard (Franciaország) 180 pont, térdelve 1. Gounerg (Franciaország) 179 pont, állva 1. Zimmermann (Svájc) 164 pont. A nemzetközi pisztolymérkőzésen hét nemzet szerepelt. A legtöbb pontot Jamoniers (Franciaország) érte el. A nemzetközi puskamérkőzésen nyolc versenyzőt nyilvánítottak mesterlövészé, valamennyien svájciak. Magyarország lemondott a puskamérkőzésen való részvételéről.

O Az egri uszók nem indulnak a két napos budapesti versenyen. Budapestről táviratozzák: Az FTC két-

napos uszóversenyét az egri uszók nélküli fogják megtartani. Az egriek a versenyeken való nevezési tartózkodásuk indokául azt hozzák fel, hogy versenyzőik a folytonos nemzetközi versenyeken túlerőltették magukat. Bárany István például csütörtökön érkezett vissza londoni sikeres szerepléséről, így fáradan nem szerepelhetne tehetségéhez és híréhez méltóan, hiszen már eddig is panaszkodott kimerültségéről. Az egrieknek ez az érvelése nem egészen állhatja helyét, hanem tartózkodásuk a fővárosi versenytől arra a legutóbbi konfliktusra vezethető vissza, amely köztük és az Uszó-Szövetség között támadt.

O Külföldi sport hírek. Helsingforsból jelenik: A Helsingforsban most lezajlott finn atletikai verseny kiemelkedőbb eredményei: Gerelyvetés: 1. Johanson 59.86 m. Súlydobás: 1. Torre 14.41 m. — Bécsből jelentik: A bécsi futballbírák testületileg sztrájkba léptek. Indokul azt hozzák fel, hogy mérkőzésenként rendkívül kevés fizetést kapnak és ezután csak 500.000 koronaért hajlandók egy-egy mérkőzést levezetni. — Madridból jelentik: Vigóban a turán levő Uruguay bajnoksapata 2:2 arányban eldöntetlenül mérkőzött az ottani Celtával.

Támadják Briand- mert nem védi erélyesen a versaillesi szerződést.

(Páris, augusztus 13.) Hivatalos helyről megcáfolják azokat a híreszteléseket, amelyek szerint Briand és Chamberlain külügyminiszterek kész biztonsági tervezetet dolgoztak volna ki, amelyet azután Németországra rákényszerítettek volna. Az angol és a francia kormány között megállanodás jött létre, hogy a német kormányral való együttes tárgyalás alapján rendezik ezt a kérdést. A jegyzék, amely Németországot erre a munkára felszólítja, igen előzeny hangú és félreérthetetlen lesz. Ugy vélik, hogy Londonban az elintézetlenül maradt kérdések további tárgyalása során a londoni német nagykövetnek jut fontos szerepe. A Matin szerint Stresemann német külügyminisztert nem fogják meghívni szövetségközi konferenciára, hanem felkínálják neki, hogy ő tegye meg a kezdeményező lépést és ő ajánlja a konferencia összehívását. A Petit Parisien szerint a francia jegyzéket nyomon követi a német jegyzék, amelyre a válasz már szombaton elmege, de az újabb német válasz, — amely már elhatározó jellegű lesz. — nem valószínű, hogy a Népszövetség összehívására megérkezzen. A biztonsgági szerződés azonban a lap szerint előreláthatólag még ebben az esztendőben tető alá jut. Párisi politikai körök felfogása szerint Briand főleg a szankciók kérdésében teljesen kapitulált az angol álláspont előtt, amennyiben a jövőben nem minden német támadást nyilvánítanak casus belli-nek, hanem csupán azokat, amelyeknél nyilvánvaló a versaillesi békeszerződés flagrans megsértése. A jobboldali sajtó hevesen támadja Briandot és azt állítja, hogy a versaillesi békeszerződés revízióját immár teljes erővel megkezdte.

(Páris, augusztus 13.) Politikai körökben élénk kommentár-

ják Painlevé és Herriot tanácsko-
zását. Állítólag Painlevé belefá-
radt hivatalába és a miniszterel-
nökséget Herriotnak adja át, aki
alkalmas arra, hogy a baloldali
blokkot ismét összekovácsolja.

HIREK

Hazajönnek

Arad város Budapestén
levő értékei.

A közeli napokban Angel Ist-
ván dr. Aradváros polgármestere
Curticira utazik, hogy az utolsó
intézkedéseket megtegye a haza-
hozatalra váró, Budapestén a for-
radalom idején elhelyezett érté-
kek ügyében. Mint annak idején
beszámoltunk, dr. Angel polgár-
mester Budapestén elintézte az
értékek hazahozatalának ügyét s
most több példányban az értékek
részletes jegyzékét el kellett ké-
szíteni. Ezt elküldötték a magyar
pénzügyminisztériumnak Buda-
pestre s az évek óta heverő ara-
di értékek nemsokára visszaindul-
nak Arad felé. Dr. Angel István
polgármester most Curticira uta-
zik, ahol érintkezésbe lép a vám-
igazgatósággal, hogy ezek az ér-
tékek akadálytalanul jöhessenek
át a román határon.

— Az aradi prefektus megyei is-
kolakörútja. Georgescu János arad-
megyei prefektus, közigazgatási ve-
zérfelügyelő ma délből autómobilon
a megyébe utazott, ahol Petrutiu
Aron megyei másodfőjegyző kísere-
tében új iskolaépületeket vett át. A
prefektus még az este folyamán vis-
zatért Aradra.

— Románia memorandummal vé-
dekezik a Dunabizottsággal szemben.
Bucurestiből jelentik: A külügy-
minisztérium a közel jövőben memo-
randumot terjeszt a Népszövetség
elő a kormánynak a Dunabizottság-
gal keletkezett konfliktusa ügyében.
A memorandum részletesen megvé-
dekezi Románia jogait és érdekeit
a Dunabizottság igényeivel szemben.
Az emlékiratot Duca külügyminisz-
ter juttatja el a Népszövetséghez.

— A liberálisok nem ünneplik
meg a miniszterelnök születésnapját.
Bucurestiből jelentik: A Cuvantul ér-
tesülése szerint a liberális párt el-
állt attól a tervétől, hogy Bratianu
Jonel miniszterelnök születésnapjá-
nak hatvanadik évfordulóját megün-
nepelje. Ehelyett a király születés-
napján fognak a Jorga által előter-
jesztett program szerint országos
ünnepségeket rendezni. Ez a változ-
tatás Bratianu miniszterelnök kifeje-
zett kivánságára történt.

— Közigazgatási értekezlet. Dr.
Lázár Agoston alispán, emöklétével
ma az aradi megyeházán közigazga-
tási értekezletet tartottak a megye
összes járásainak főszolgabirái. Az
értekezlet a déli órákban ért véget.

— Lazarescu pénzügyi vezérfel-
ügyelő elutazott Aradról. Lazarescu
pénzügyi vezérfelügyelő, aki néhány
napon keresztül ellenőrizte Aradon
az adóbehajtásokat, ma reggel Dé-
vára utazott, ahol néhány napig fog
tartózkodni. A pénzügyi vezérfel-
ügyelő Déváról valószínűleg ismét
Aradra tér vissza.

Vérmérgezésben elhunyt aradi orvos.

Dr. Protopopescu Virgil tragikus halála.

(Saját tudósítónktól.) Ma Arad-
ra érkezett szüszavú távirat ér-
tesítette dr. Protopopescu Virgil
volt gyermekkorházi főorvos csa-
ládját, hogy az orvos Craiovában
rövid szenvedés után elhunyt. A
távirat vétele után azonnal kitűz-
ték a gyászlobogót a főorvos
Closca (Szent László) ucca 14.
számu házára és felesége gyer-
mekeivel, valamint édesanyjával
azonnal Craiovába utazott. — A
negyven év körüli főorvos halálát
állítólag vérmérgezés okozta és a
súlyos kórt hivatásának gyakorol-
lása közben szerezte. A főorvos
egy operációjánál segédkezett és

operáció közben inficiálta magát.
Már beteg volt ezelőtt két héttel
amikor utának indult és Craiová-
ban most végzett vele a gyilkos
kór. Protopopescu néhány esz-
tendővel ezelőtt a régi királyság-
ból került Aradra és egy ideig a
gyermekkorház igazgató-főorvosa
volt. Körülbelül egy évvel ezelőtt
megvált állásától és azóta magán-
prakszist folytatott. Most két éve
vásárolta meg özvegy Jakabffy-
nétől a Closca (Szent László)
ucca és a Mihai Viteazul (Ferenc-
tér) sarkán levő emeletes házat.
Halálát feleségén kívül három kis
gyermekke gyászolja.

Tripoliszra is átterjedt

Abd el Krim offenzívája.

A francia miniszterelnök foglalkozott a marokkói és
sziriai helyzettel.

(Páris, augusztus 13.) Painlevé
miniszterelnök a mai miniszterta-
nács után, amelyen a sziriai és
marokkói helyzetéről számolt be,
fogadta a sajtó képviselőit, akik-
nek kijelentette, hogy a sziriai
francia veszteségek nem haladják
meg az 1800 embert. Uzzani je-
lentés szerint a franciáknak a
Lukkos folyó mentén kezdett
hadműveletei arra kényszerítették
a felkelőket, hogy a Sarsar-töm-
böt adják fel és most menekülés-
szerűen vonulnak vissza. A felke-
lőket most repülők üldözik és hir
szerint több felkelősztag tárgya-
lásokat kezdett arra vonatkozó-
lag, hogy megadja magát. A tör-
zsek között különben általános el-
ernyedés mutatkozik és így a
spanyol-francia offenzíva siker-
rel kecsegtet. A Chicago Tribune
bagdadi jelentése szerint a dru-
zok ma a franciáknak ismét su-
lyos veszteségeket okoztak. A
harc végül is a franciák visszavo-
nulásával végződött és a druzok

ötszáz foglyot ejtettek, hat gép-
fegyvert és három repülőgépet
zsákmányoltak. A druzok most
azt a francia csapatot támadták
meg, amelyet büntető expedícióra
küldtek ki és amely most vissz-
szavonulóban volt. Ugyancsak a
Chicago Tribune jelenti, hogy
Észak-Afrikában tovább terjed a
benszülőttek felkelési mozgalma
és most már az olasz gyarmatot
képező Tripoliszban is lázadás
jelei mutatkoznak. Kirencikában
Mergnél a benszülőttek megtamad-
tak egy olasz osztagot, amely
kénytelen volt visszavonulni. Az
olaszok több halottat és súlyosan
sebesültet veszítettek. Az olasz fő-
parancsnokság intézkedett, hogy
büntető expedíciót indítsanak a
lázdók ellen. Olasz részen ezt
az epizódot nem tartják jelenték-
telennek, mert kezdetét látják
benne egy általánosan megszer-
vezett felkelésnek, amelyre Abd
el Krim sikerei adtak ösztön-
zést.

— A kisantant sajtókonferencia
előkészületei. Bucurestiből jelentik:
A kisantant sajtókonferenciájának ro-
mán delegátusai ma megbeszélést
tartottak Constantin Mille lakásán
és megállapították az előterjesztendő
javaslatokat.

— Óriási viharok Csehországban.
Prágából táviratozzák: Közép- és
Keletcsehországban rettenetes vihar
és felhőszakadás pusztított s óriási
károkat okozott. Prágában nagy
jégeső volt. A Moldova és az Elba
kiöntöttek, mellékfolyók pedig rend-
kívül megdagadtak. Prága mélyebb
fészkes külvárosai teljesen el vannak
öntve. A prága-pilseni vasúti vonal
töltését kilométer hosszúságban
mosta alá az áradat.

— Figyelem! Olvassa el az aradi
Központi étterem mai hirdetését.

— Szana Zsigmond vérmérgezését
kapott. Szana Zsigmondot, a Te-
mesvári Bank vezérigazgatóját ma-
rienbadi kurája alatt egy légy meg-
csipte a lábán, ami mérgezésbe ment
át. A vezérigazgató ennek követke-
zésében már három hete fekszik és élet-
veszélyes állapotban operálták meg.
Az operáció azonban sikerült és
Szana állapota javulóban van.

— Kitért egy eddig csendesnek
hitt vulkán. Athenből táviratozzák:
San Torin szigetén egy hatvan esz-
tendeig csendes földalatti vulkán
ma teljes erővel kitért.

— Ujabb politikai gyilkosság Bul-
gáriában. Szófiából táviratozzák:
Daszkalov Arzen macedon vajdát ma
a batanovcsii vasúti állomáson ismer-
etlen ember meggyilkolta. Daszka-
lov volt az, aki négy évvel ezelőtt
bombát vetett a Nemzeti Színháznak
abba a páholyába, ahol Sztambu-
ljcsky miniszterelnök néhány agrár-
párti politikussal ült.

— Eljegyzés. Körössi János és
Kiss Lillyke jegyesek.

— A timisoarai nagyvásár. Timi-
soarán megkezdődött az augusztusi
nagyvásár.

— Letartóztatott csaió gyáros.
Budapestről táviratozzák: Zsiga Ist-
ván vegyszeti gyárost, aki több-
százműlőért vegyi szereket vásárolt
hitelbe, amelyeket azután gyári áron
alul adott tovább és tartozását nem
fizette meg, a detektívek izgalmas
hajsza után az éjszaka elfogták.

— Amerikai orvosok magyar to-
vábbképző kurzusokon. Budapestről
táviratozzák: A klinikákon, a kór-
házakban és a vidéki egyetemek kór-
házaiban igen sok amerikai orvos ré-
szesül továbbképzésben, akik között
több egyetemi tanár is van. A ma-
gyar orvosok továbbképző bizottsá-
ga elhatározta, hogy az amerikaiak
számára rendszeres tanfolyamokat
szerveznek.

— Figyelem! Olvassa el az aradi
Központi étterem mai hirdetését.

— Az iparkamarai választók lisz-
tája. Az iparkamarai választók lisz-
tája elkészült és szeptember elsejéig
az érdekeltek részére közszelére
teszik az aradi városiáza kis tanács-
termében. Bővebb felvilágosításokat
a választások ügyében dr. Angel
István polgármester irodájában nyer-
hetnek az érdeklődők.

— Kétmillió selyemcsempészet
Szatmáron. A halmi vámnál tegnap
feltartóztattak egy szénásszekeret,
amelyen egy Scheiner nevű szatmári
kereskedő ült parasztnak maszki-
rozva. A széna alatt egy ládában
óriási mennyiségű selymet találtak,
amit Scheiner be akart az országba
csempészni. A selymet elkobozták és
ötvenmillió lej pénzbírságot róttak
ki Scheiner és ismeretlen büntár-
saira. A csempész konokul tagadja,
hogy megbízói lennének. Letartóz-
tatták és folytatják a további nyo-
mozást.

— Óriási betörés Timisoarán.
Tegnap délből az ebédidő alatt ed-
dig ismeretlen tettesek betörték Lö-
winger & Comp. timisoarai órasüz-
letébe, ahonnan 200.000 lej értékű
árut raboltak el.

— A Maros szedi áldozatait. Teg-
nap este jelentették az aradi állam-
rendőrségnek, hogy egy fiu a papir-
gyár közelében belefuladt a Maros-
ba. A rendőrség kiszállt a helyszín-
re, ahol megállapította, hogy a sze-
rencsétlenül járt gyermek Biró István
tizennégy éves tanuló, Biró Miklós
ismert pernyávai gazdálkodó fia. A
fiu több pajtásával együtt a Maros-
ban fürdött. Uszni nem tudott és
elkapta az ár. A közelben nem volt
senki, aki segítségére siethetett vol-
na. Mire a többiek segítséget hoz-
tak, a szerencsétlen gyermek elme-
rült. Holttestét még nem találták
meg.

— Figyelem! Olvassa el az aradi
Központi étterem mai hirdetését.

— A prostitúció ellen. Párisból
táviratozzák: A venerikus betegségek
ellen küzdő nemzetközi egyesület
októberben tartja legközelebbi köz-
gyűlését. Az egyesületnek az európai
államokból egyedül Románia nem
tagja. A tárgysorozaton szerepelnek
a kivándorlás, a határforgalom el-
lenőrzése, a prostitúció korlátozása
és a verbajok gyógyítása.

— Antiquarium kiállítás Kerpel-
nél.

— Negyvenhárom leánykereske-
dőt tartóztattak le Zágrábban. Zág-
rából jelentik: Többnapos erös
nyomozás után az itteni rendőr-
ségnek végre sikerült leleplezni
egy nagy leánykereskedelmi köz-
pontot, mely az egész országot
behálózta. Főszállítók voltak
Wenzelné, Buhartigné, Sladovics-
né, Ponikvar-Miksicsné és Sulics-
né, mind tisztos zágrábi polgár-
asszonyok, akik magános leányo-
kat mindenféle hangzatos ígére-
tel hálójukba kerítve, személyen-
ként 300—1000 dinárért eladták,
őket rosszbíri házakba. A szál-
lítottakat egy Fekete Zvojni-
már nevű volt pincér kísérte. A
rendőrség az öt asszonyt és Fe-
ketén kívül 37 „megrendelőt” is
letartóztatott Zágrábban, Szabad-
kán, Sziszeken, Belovárt, Ujvidé-
ken és Zimonyban.

A szegedi ébredők vezére a Tiszába fulladt.

Izgalmas mentési kísérletek. — Egy sokat szereplő ember tragikus halála.

(Budapest, augusztus 13.) Halálos baleset áldozata lett a szegedi ébredők vezére. Lábass Endre 63 éves nyugalmazott vasuti főtisztviselő rendkívül tevékeny ébredővezér volt, de tagja volt a Szegedi Evezős Egyesületnek is, amelynek csónakházába naponként kijárt. Lábassat gyakran hívták kisebb csónakkirándulásra, de ő előrehaladott korára és arra való hivatkozással, hogy nem tud uszni, mindig kitért a meghívások elől. A tutajokon napüldözött és távozása előtt csak bemártotta magát a vízbe. Ma a déli órákban is kiment a regattaházba és kiült a tutajokra, ahol ezidőtájt nem tartózkodott senki. Egy óra tájban egy csónak haladt el a csónakház előtt, amelynek utasai hangosan üdvözölték az öreg urat. Lábass ekkor egészen a tutajok szélén ült és éppen megakarta magát mártani a Tiszában. Belekapaszkodott a tutaj szélébe, ahogyan ezt állandóan tette és beleereszkedett a vízbe. A csónakosok néhány perc múlva hátranztek, de ekkor már Lábass nem látták. Semmi rosszra sem gondolva, már tovább akartak evezni, amikor a szomszédos regatták tagjai hangosan utárnak kiáltottak és jelezték, hogy mentsék ki a már elmerült Lábass.

A csónakosok gyors tempóban visszafelé indultak, ugyanekkor számos uszó vetette magát a vízbe és több csónak is Lábass Endre keresésére indult. Néhány másodperc múlva az evezős egyesület egyik tutajától néhány méternyire két kar emelkedett ki a vízből, majd a hullámok egy pillanatra feldobták Lábass halál-sápadt arcát is. Az evezősök és az uszók ekkor valószínűleg hajszát indítottak Lábass megmentésére, de mire arra a helyre érkeztek, ahol a két kar felmerült, Lábass testét már messzire vitték a Tisza hullámai. Még körülbelül fél óráig kutattak a csónakosok a holttest után, azonban nem tudtak ráakadni. A kiszállott rendőri bizottság véleménye szerint szívszélhűdés érthette az öreg urat, a ki így eleresztette a tutaj gerendáit és a vízbe fulladt. Lábass Endre az ébredőknek megalakulásuk óta elnöke volt és az ő vezetésével kobozták el a szabadkőművespályát. Ő volt az, aki az ellenforradalom kitörésekor a tömeg élére állott, tüzoltólétrákat hozatott, behatolt a színházba és több pesti lapnak a vasfüggönyre festett hirdetését átmázolta, azt mondván, hogy a szegedi színház nem hirdethet destruktív lapokat.

Munteanu halálával még nem ért véget a regáti rablóvilág.

Egy megszökött rabló lépett a helyébe. — Tomescu nem adta meg magát.

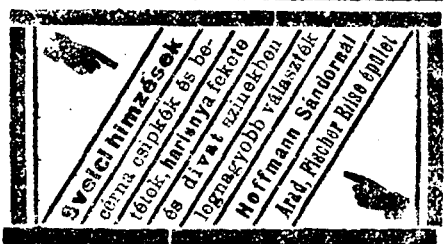
Bucurestiből jelentik: Az agyonlőtt Munteanu rablóvezér holttestét tegnap felboncolták a hatósági orvosok. Testében tizenegy puskagolyót találtak és épp ezért csodával határosnak tartják, hogyan tudott a háztól az erdőig menekülni, mivel utközben is patakokban omlott a vére. Berdec községbe, amelynek hullaházában fekszik Munteanu, ezrével tódul a nép, még messzebb vidékei is, hogy megláthassák a legendás rablót a ravatalon. A 100 ezer lejes jutalmát már kiadták a nyomravezetőnek: Nicoleta Nicola guraocnai parasztagának. Nicolae Nicola ugyanis összeköttetésben állott a banditákkal és az volt a megbízatása, hogy közölje velük, mikor tér vissza Bucurestiből a guraocnai nagy favállalat pénztárnoka, aki pénzt hoz a fővárosból. A paraszt gazda azonban bejelentette a rablók tartózkodási helyét a csendőrségnek. Nagy ovációkban van része Enescu csendőrnagyának, aki fegyverharcban állott csapattal a banditákkal. Valamennyi csendőrével együtt legfelső kitüntetésre terjesztették fel vitéz magatartásáért. Az üldözésben 26 csendőr vett részt. A megsebesült Tomescu Moroen felé menekült. A csendőrpáncsnokság újabban megcáfolja azt a hírt, hogy Tomescu rablóvezér megadta magát.

(Bucuresti, augusztus 13.) Fulga, ismert rablóvezér, akit tizenhét rendbeli rablás miatt hosszabb szabadságvesztésre ítélve a campinai fegyházban őriztek, megszökött. Fulga ugyanazon a vidéken operál, ahol Tomescu és

Munteanu garázdálkodtak. A hatóságok azt hiszik, hogy Fulganak sikerül Tomescuhoz csatlakoznia és átvenni Munteanu szerepét.

Titokzatos autó utasai magverték a curcioi vámszedőt.

(Saját tudósítónktól.) Dr. Angel István aradi polgármester irodájában megjelent Gergár Traján curtioi városi vámszedő és panaszt tett ismeretlen tettesek ellen, akik brutálisan megverték. Gergár előadta, hogy az elmúlt éjszaka a vámszorompó előtt megállt egy B. 2320. jelzésű autó, amelynek utasai megtagadták a szokásos vám fizetését. Szóváltás keletkezett, amelynek folyamán az egyik utas kiugrott az autóból, egy vastag dorongot ragadott és megverte a vámszedőt. — Ezután kifizette a vámpénzt és továbbrobogott. Mire a közelben tartózkodó rendőr odaért, az autó már messze robogott. A polgármester utasítására azonnal az aradi rendőrségre telefonáltak és megindult az eljárás az autó utasai ellen. Ezenkívül felelősségre vonják az oda beosztott rendőrt, akinek az esetről jelentést kellett volna tennie.

LEGUJABB

A mezőgazdasági kamarai választások ügyében a liberálisok megegyeztek a Magyar és Német Párttal.

(Bucuresti, augusztus 13.) A Viitorul jelenti, hogy a liberális párt megegyezést kötött a Magyar Párttal és az erdélyi Német Párttal a mezőgazdasági kamarai választások ügyében. A kormánylap meglepéssel konstatálja, hogy a kisebbségek végre beléptek a liberálisokkal való együttműködés előnyébe, amely pártnak programjában van felvéve az au-

tochton elemek fejlődésének és békés együttélésének biztosítása. A Lupta ennek kapcsán részleteket közöl a szászokkal létrejött paktumról, amelyet Tatarescu miniszter kötött meg dr. Hans Ottó Rothtal, a német párt elnökével. A lap szerint a szászok az általuk lakott községekben közös listát nyújtanak be a liberálisokkal.

Ismét halálos repülőkatasztrófa.

(Bucuresti, augusztus 13.) Harlau mellett ma lezuhant egy repülőgép, amely harmadmagával hőrepülést végzett Galac, Te-

cuci, Jasi és Chisenev között. A gép teljesen összelört. Marazescu pilóta meghalt. A másik két repülőgép minden baj nélkül tette meg az utat.

Tartozásért visszatartott hulla.

Csunya botrány egy budapesti kórházban. Kegyeletsértő gondnok.

(Budapest, augusztus 13.) A maga nemében páratlan és furcsa eset történt a budapesti Lórántffy Zsuzsanna-kórházban. Löwenstein Samu 30 éves egyetemi hallgató olyan betegségben betegedett meg, amelyet ebben a kórházban speciálisan kezelnek és ezért szülei itt helyezték el. Napi 85 ezer koronát kellett fiukért fizetni, a mit kilenc hónapon keresztül a szerény viszonyok között élő, egyszerű iparosszülők fizettek is. A sok kiadásban azonban annyira kimerültek, hogy július elsején már nem tudták előre kifizetni az ápolási díjat, amit a gondnoknak be is jelentettek. A gondnok ezt tudomásul vette és egyben kijelentette, hogy mert eddig pontosan fizettek, a jövőben is megbízhatunk bennük és majd megadják tartozásukat. Julius 25-én azonban Löwenstein Samu meghalt és akkor a szülők el akarták szállíttatni holttestét a kórházból, hogy eltemessék.

A gondnok azonban ekkor azt a kijelentést tette, hogy a hullát mindaddig nem adja ki, amíg a

szülők 5 millió tartozásukat ki nem egyenlítik. A hullát mindaddig zálogban tartja vissza. Hiába ígérték Löwensteinnek, hogy meg fogják adni tartozásukat és hiába hangoztatták, hogy fiuk temetési költségeit is a rokonságtól kell kölcsönözniük, a gondnok hajthatatlan maradt. A család most már egy rendőrfőtanácsos rokonhoz fordult, aki azonban csak vasárnap délelőtt mehetett ki a kórházba és a főtanácsost azzal akarták elküldeni, hogy jöjjön hétfőn, mert a gondnok csak akkor lesz ott. A főtanácsos hiába vállalt felelősséget Löwensteinnek tartozásáért, a gondnok helyettese nem engedett. Végül is a kórház egyik éppen jelenlevő főorvosa lépett közbe és kijelentette, hogy bár adminisztratív ügyekhez nincsen köze, mégis elrendeli a hulla kiadását és ő maga is felelősséget vállal az elhunyt fiu szüleiért. Erre azután kiadták a holttestet, de egyszersmint a rendőrfőtanácsos a főkapitányságon megtette a feljelentést a kegyeletsértő s lelketlen gondnok ellen.

Megoldódott a budapesti nagy színházválság.

Budapestről táviratozzák: Az Unio-színházak ügye a mai nappal végleges megoldást nyert. Már csak a Blaha Lujza-színház sorsa volt kétséges, azonban a mai ankét, amelyen dr. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház igazgatója is részt vett, úgy határozott, hogy a Blaha Lujza-színházban helyezik el a Nemzeti Színház kamaraszínházát s ezzel ennek a színháznak a sorsa is megoldást nyert. Wertheimeréket, akiknek opciójuk volt erre a színházra, azzal elégitik ki, hogy átadják nekik az Andrassy-uti színházat, ahol kabaréműsort fognak játszani. Bányai, az Unio egyik főrésztvevője tudvalevőleg elhatározta, hogy a vigalmi adók be nem fizetése és más irányban való felhasználása miatt csalásért felelősséget tesz az Unio igazgatósága ellen. A Párisban színházi ügynökködéssel foglalkozó Bányait azonban az oda kiutazott Faludi Jenő igazgatónak sikerült lebeszélni. Különben

ma színészkioldottság jelent meg a miniszterelnökségen és a kioldottság arra kérte a kormánytényezőket, hogy a filmrendeletet mielőbb adják ki. A rendelet értelmében ugyanis a jövőben a mozoknak műsoruk bizonyos százalékát magyar filmekből kell összeállítani. A rendelet célja a magyar filmipar fellendítése.

— Marconi a drótnélküli táviró tökéletesítésén dolgozik. Rómából táviratozzák: Marconi szenátor, a szikratáviró zseniális feltalálója, felépült betegségéből és ismét hosszabb utazásra indult Elettra nevű jachtján. Szembetegsége egy ideig megakadályozta a munkában, most azonban újabb kísérleteket akar tenni a drótnélküli táviratozás tökéletesítésére. Több hónapra tervezi tengeri utazását, amely alkalmat fog neki adni arra, hogy teljes nyugalomban szentelhesse magát azoknak a kísérleteknek, amelyekkel találmányát még tökéletesebbé akarja tenni.

STERN RÓZSIKA

STERN RÓZSIKA,

a legújabb magyar hegedűfenomén Aradon. — Nyilatkozik tizenhét esztendejéről, sikereiről, hírről és ünnepléséről.

(Saját tudósítónktól.) Tizian-haju és sötétszemű fiatal urileány ül velünk szemközt a fotelben. Kedves közvetlenséggel fogad bennünket Stern Rózsika, a fiatal hegedűművész. Tizenhét esztendő, ide, félig gyermek még és máris nagy híresség. Hubay mester egyik legkiválóbb tanítványa, azt mondják, zseni a hegedű művészetében, tul van a „virtuoz“ megjelölésen is. Fél Európában: és idehaza a szűkebb erdélyi hazájában adott gyönyörű hegedűkoncertjei, világlapok hasábjain keresztül áradó kritikái, forgalomban levő és általánosan ismert saját zene-szerzeményei is ezt bizonyítják.

A fiatal művész panaszkodik. Fáradt. Kimerítették a legutóbbi budapesti nagy koncertjei és most rokonlátogatásba jött néhány hétre Aradra, hogy pihenjen egy kissé és hozzákészüljön az új koncertekkel járó új ünneplésekhez. Ahogy a művész mondja: eljött aradi rokonaihoz, hogy néhány hétig a többi gondtalan urileányok életét élje, akik a fehér leányszobákban hamupipó-késkednek és nem kapta nevüket szárnyára a hír. Csak néhány hétig tart ez, azután újra a kezébe veszi a hegedűjét és tovább törekszik: előre. Mindig csak előre. Bátran és diadalmasan, a tehetség jogán.

Megkérdejük a fiatal művésznőt, nyilatkozzék valamit olvasóink számára ecdigi sikereiről és jövővé terveiről.

— O. készséggel — mondja és kacag a szeme. Aradon is többször koncerteztem már. Jól ismer a közönség, amint hogy voltak már több ízben hangversenyeim az ország minden nagyvárosában. Legnagyobb és feledhetetlen sikereim azonban a közelmúltban voltak, budapesti koncertjeim alkalmával. A Vigadó nagytermében hegedültem két estén táblás házak előtt és egy koncertet adtam a Nemzeti Sport Klub felkérésére annak klubhelyiségében. Márólhonnapra befutottam, arrivé lettem Budapesten. Egyébként tessék átolvasni a budapesti lapok kritikáit.

És mutatja a kivágott elismeréseket: A Pesti Hírlap, Az Újság, Világ, Új Nemzedék hasábjain cikkekben foglalkoznak a fiatal művész személyével és briliáns kritikákat írnak koncertjeiről. A „Szinházi Élet“ és a „Ma Este“ a címlapon hozza a fényképét. Belül áradó cikkek... zseni... tehetség... világhírű lesz... Azután szerződésajánlatokat mutat impresszárióktól.

— A jövővé terveim? Ebben a hónapban még pihenni fogok részben Aradon, részben pedig odahaza Gyulafehérváron. Azután Bécsbe utazom, ahol a „Grosse Musikvereins Saal“-ban lesz két koncertem, amire le vagyok már kötve. Budapesti koncertjeim alatt pedig felkeresett Durini pesti olasz követ, meghatalmazott miniszter, aki meghívott Rómába, hogy ott a Zeneakadémia nagyszabású koncertjezek az olasz királyi család előtt. Természetesen készséggel és örömmel fogadtam el a rám nézve megfizetendő meghívást és így szeptember

végén Rómában játszok. Számításba vettem római utammal kapcsolatban, hogy Olaszország más nagyobb városában is: Velencében, Milánóban, Fiumében, Triestben, Firenzében, Páduában és Nápolyban is adok egy-egy hegedűkoncertet. Olaszországi turném befejezése után hogy hová megyek még nem tudom. Hívnak azonban több külföldi országba. Talán Jugoszláviába, már régen tervbe vettem.

Bucsuzunk. A kis művész megpihenni, azután megy — előre, a hírnév, a siker felé... Pető Gergely.

* Darvas Ernő bucsuja. Kevés színész volt még Aradon, aki olyan

hamar beférközött a közönség szeretetébe, mint Darvas Ernő, az aradi színház drámai művésze. Öt évi, sikereiben gazdag működés után most bucsút mond Darvas Ernő, aki igen előnyös feltételek mellett Oradea-marera szerződött. Tisztelői, barátai impozáns bucsuest keretében akarták feledhetetlenné tenni a távozonak az aradi publikumot. Augusztus 22-én, szombaton este rendezik a nagyszabású igérkező bucsuelőadást, amelyen kiváló művészek fognak hozzájárulni a bucsuest elmaradhatatlan sikeréhez. Az érdeklődéssel várt előadás részletes programját legközelebbi számunkban fogjuk közölni.

KÖZGAZDASÁG

Zürichben 2.65, Párisban 11.05 a lej.

Alig van néhány nap, hogy a lej állása a párisi vagy zürichi tőzsdén feltűnő módon ne essen, vagy emelkedjen a szokásosnál nagyobb mértékben. Az ugrásszerű emelkedések és esések oka — mint illetékes pénzügyi körökből értesülünk — Bucurestiből irányított börzei manőverek. Azonban valószínű, hogy a közel napokban ezek is megszűnnek s akkor stabil marad a lej a külföldi piacokon.

HELYI VALUTAÁRAK (aug. 13.) ARU: Francia frank 9.50, svájci frank 38, dollár 193, font 925, szokol 5.75, lira 7.30, dinár 3.45, márka 47.50, osztrák schilling 27.50, magyar korona 350. — PÉNZ: Francia frank 9, svájci frank 37, dollár 192, font 910, szokol 5.70, lira 7, dinár 3.38, márka 47, osztrák schilling 27, magyar korona 370. — Kifizetések: Páris 9.35, Zürich 38.55, London 955, Newyork 196, Prága 5.90, Milano 7.22, Belgrád 3.57, Berlin 47.50, Bécs 28, Budapest 340.

ZÜRICH TŐZSDENYITÁS. (aug. 13.) Berlin 122.5625, Ams-

= Egymillió dolláros kölcsönt kap a főváros. Bucurestiből jelentik: A főváros tanácsa és az amerikai konzorcium között folyó tárgyalások

MOZI

xx Az aradi marosparti nyári mozgósínházban pénteken és szombaton kerül bemutatásra „Egy társaság-beli leány büne“ modern dráma a reális életből 6 felvonásban. Főszerepben Mae Marsch. Ezt megelőzi Zigotto mint repülő apacs. Kezdeté pont fél 10 órakor. — Vasárnap és hétfőn óriási attrakciós film: „Sámson az üstökösön“. Főszerepben Luciano Albertini világhírű filmstarral!

xx „Zöld kísértés“ ma utoljára az aradi Apollóban. Napról-napra zsúfolt házakat vonzott ez a hatfelvonásos apacsdráma, amelynek ötletes megrendezése egy francia vándorcirkusz belső életét használta fel a megkapó cselekmény millióje gyönyört. A főszerepét Betty Compson játssa. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Szélhámosok“ filmbemutató az aradi Urántában. Zsúfolt házak előtt került bemutatásra ez a nagystíli 5 felvonásos bűnügyi dráma,

terdam 207.05, Newyork 515, London 2502, Páris 24.05, Milano 18.55, Prága 15.25, Budapest 0.007250, Belgrád 9.2250, Bucurest 2.65, Varsó 9.350, Bécs 0.007255.

ZÜRICH TŐZSDEZARIAT. (aug. 13.) Berlin 122.6250, Amsterdam 207.05, Newyork 515, London 2502, Páris 24.00, Milano 18.55, Prága 15.25, Budapest 0.007250, Belgrád 9.2250, Bucurest 2.65, Varsó 9350, Bécs 7255.

BUCURESTI TŐZSDEZARIAT (aug. 13.) Kifizetések: Páris 924, London 972, Newyork 198, Milano 715, Zürich 3350, Bécs 28, Prága 585. — VALUTÁK: Napoleon 740, arany márka 46, leva 135, török lira 110, angol font 940, francia frank 970, svájci frank 38, lira 725, drachma 310, dinár 350, dollár 195, lengyel márka 34, osztrák korona 28, magyar korona 27, szokol 580.

A MAGYAR NEMZETI BANK HÍVATALOS ÁRFOLYAMA. (aug. 13.) Bucuresti 362—364, lej 360—366, Páris frank 3318—3348, Prága 2103—2115, szokol 2102—2118.

egy prelimináris szerződés megkötésével véget értek. A szerződést tegnap írták alá, amelynek értelmében a főváros egymillió dollárt kap kölcsön az amerikai konzorciumtól.

amely egy nagy aranybánya kitermelése körül lejátszódó bűncselekményben meríti ki tartalmát. Izgalmas szituációk egymástánja tartja ébren a közönség érdeklődését, amely teljes lélekkel követi a darab főszereplőjének, Paul Hartmannak rogyogóan megjátszott sorát. A darab többi szereplői Olga Tóth és Werner Fuch kihűnően illeszkednek a kiváló együttesbe. Az előadások, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A „Viharmadár“ című monumentális filmet Rohael Sabatin regénye után szombaton mutatja be az aradi Apolló.

xx A mintavásárról készült jól sikerült mozgó-ételek mindegyike láthatók az aradi Apolló és Uránia színházban.

A felelős szerkesztő:
RETHY JÓZSEF
távollettében a szerkesztésért
KAROLY SANDOR
felel.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy leányom özv. Pülöp Sándorné szül. Simonfy Lujza által eszközölt adósságokért nem vállalom felelősséget s ugyintén az én nevemben általa eszközölt vásárlásokért, kölcsönökért nem felelek s azokat nem is fizetem. 4633

Orastie (Szászváros.)

Simonfy József
kötélgyártó mester.

Kóstolja meg! és csak terjessze a hírt, hogy a legjobb hegyi borok Babucz Lajos „Mókus“ vendéglőjében Aradon, Calos Saguna és Numa Pompiliu (Varjassy Lajos- és Kaszanecca) sarok, kaphatók. 3959

ZONGORÁKAT

Kérek megvételre helyben és vidéken. MELIS zongorakészítő Arad, Str. Pompiliu 21. (Kasza-u.)

Ghirocon (Gyorekon)

4 kis holdas szőlő 3 szobás kolnával, butorral, jó felszereléssel és természettel 280.000 lejért eladó. Bővebbet: Györffy „Mureș“ Irodája Arad.

Bér és magánházak

gazdálkodásra alkalmas házak, házak üzletekkel, kerttel, istállóval, mindenhol elfoglalható lakással; üzletek, szállodák, vendéglők helyben és vidéken; birtokok, malmok a legelősebben vehetők

„Fortuna“-iroda utján Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31.

TELEK

666 □-öles Arad, Str. Raion (György-uccában) olcsón eladó.

Bővebbet: Györffy „Mureș“ Irodája Arad, Strada Unirei (Fábián Gábor-ucca.) 15196

CENTRUMBAN

levő omeletes bérház felszeréssel 500 ezer lejért sürgősen eladó. Megbízott: 16101

Uranul-iroda, Arad főpostával szemben.

Szőlőbirtok eladás!!

Pancotán a bokrótahegyen, 18 kat hold prima szőlőbirtok, 4 szoba, verandás lakóház, rendezéssel, istálló, kocsiszin, hatalmas pince, 1000 Hl. hordóval, legmodernebb felszereléssel, 500 Hl. várható idejű terméssel

3.300.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott Uranul-iroda Arad, főpostával szemben.

Istálló 2 lóra való kiadó 4644

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

Ujságmakulatura

8 kgr.-os oszmagokban :: kapható a kiadóhivatalban

Üzletem átszervezése miatt a raktáron levő összes divat és textil árukat mélyen leszállított árakban elárulom Altmann Armin Divatárúháza Arad, Piata Avram Janca (Szabadság-tér) 21.

Legelősebb és legedesebb meg- lepetést szerez hozzátartozói- nak, ha cukorkát vagy csokoládét vász Gábortól Detail eladás: Arad, Str. Alexandri (Salac-u.) 1. Gyártelep Str. Guza Voda 1.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre hárónap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Hosszabb hirdetésre a fenti díj 50%-al kevesebb. — A vasárnapon kiadott hirdetés díját a hétfői díj felével kell megfizetni. — Hirdetéseket a n. 6 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szóból hárónap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhatal feladata magának a jogot, hogy az utólagos apróhirdetéseket elvegye, amelyik tartalmazza a jogya eredeti alakjában nem közölhető, az minden egyes esetben megváltoztatása ill. helyettesítése. * * * * * Hirdetéseket totálisan átjár a tulajdonos, totálisan az ár: 154. * * * * *

Alkalmazás.

UJSÁGÁRUS bejelentés felvételnek: Sándor Hirlapiroda Arad. 1006

GYAKORLOTT OSTYASÚTÓ és ostya- kikészítő és kezelőanyagokat, ugyazintép egy férfi elkmunkást leírás Gábor cac- koládégyár, Arad. 4600

MINDENES, ki a főzésben segítkezik, jó fizetéssel azonnal, esetleg 15-ére fel- vétetik Arad, Str. Caragiale No. 19. (Csiky Gergely-ucca) 19. I. emelet. 4540

FÜSZERNAGYKERESKEDŐ cég, feltéte- nélkül megbízható, szakértett egyénkeres a helyi piac és a vidék látogatására. Aján- latok 1925-ig éjégre az Aradi Közlöny kiadóhatalába intézendők. 4595

REICHSDEUTSCHER Kaufmann sucht Beschäftigung für halbe Tage als Korres- pondent oder Buchhalter. Angebote unter „Auch Englisch“ an die-Administration des Arad. Közlöny. 4623

BEJÁRÓNO felvétetik a Diana fürdőbe Arad. 4645

INTELLIGENS nő, lehetőleg laucióval, hivalmi állásra az aradi nyári mozi vendéglőjébe felvétetik. 15186

HÖSEBB mindenek szakácsnő kéttágu családhoz felvétetik. Arad, Minorita pa- lota, I. kapu, II. emelet, ajtó 3. 4637

PINCÉREMLÉNYOK és horfiuk, azonnal felvétetnek az aradi nyári mozi vendég- lőjében. 15186

ÉRETTSÉGIZETT fiatalembert, ki jó ösz- szekötéssel és irodai gyakorlatlall rendelkezik, felvessz biztosító társaság iteni főkéja írásbeli ajánlatok „Szorgalmas” jellegre Rudolf Masze-hez Arad, külden- dők. 10259

JÓRAVALÓ középkori szobaleány, eset- leg övögy asszony 15-re vidékre fölve- tetik. Jelenkezai lehet 14-én délelőtt Arad, Str. Bucur 12. 10259

Lakás.

BELVÁROSBAN irodahelyiség és luto- rozott szobák ellátással vagy anélkül és két szobás lakás kiadó Boros ügynök- ségnél Arad, Str. Consistorului (Batthyány- ucca) No. 9. 4634

KÜLÖNBELJÁRATU bútorozott szobát keresek Str. Consistorului (Batthyány- uccában) Cím: Arad, Strada Caragiale 20. szám. 4627

KÉT és háromszobás lakásokat keresünk „Italia” ügynökség Arad, Str. Alexandri 1. sz. 4690

BÚTOROZOTT szobákat keresünk, kiadó lakásokkal rendelkezünk „Fortuna”-iroda Arad, Str. Consistorului (Batthyány-u.) 31. sz. 1029

ÖTSZOBÁS urilakás a belváros kellemes uccájában kiadó. Háasz-irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák Ferenc-ucca) 12. sz. 16561

HAROM SZOBÁS urilakás fűszerüzlettel a külvárosban kiadó. Érdeklődni Weisz és Háasz szánitőknél Arad. 4638

Vétel és eladás.

ZONGOBA rövid, jóhangu, vasszerke- zettel, 45.000 lejért eladó. Arad, Strada Pompilia (Kassa-ucca) 21. 4681

AMERIKAI íróasztalt veszek. Ajánlat- okat kérek „Amerikai” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhatalában. 4644

EBÉDLŐ, háló, uri szoba és szalon be- rendezések, antik órák, vitrin, hintaszék, fotelok, részgy éjjeli szekrényvel, Singer varrógép, storeok, scheslon, scheslon- terítő, perzaa és gyári szőnyegek, ír- asztalok, vitrin tárgyak, függönyök, egyes butordarabok, Biedermayer szalon, árgézűző készülék, matracok stb. igen jutányosan eladók. Arad, Str. Consis- torului 12. (Batthyány-ucca) I. e., jobb. 1000

HALÓSZOBA, ebédlő és konyhabutor, használt, de jó állapotban, eladó. Arad, Str. Cost. Negri 11. (Nagy Sándor-ucca) II, 5. 4680

FÜSZERÜZLET berendezés és egy kira- kat rollóval, átalakítás miatt jutányosan eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhatalában. 4685

ELONYÓSEN értékesítheti eladni szándé- kolt butorait, szőnyeget, háztartási cikkei, antik tárgyait stb., ha eljuttatja sürgő- sen Arad, Str. Consistorului 12. (volt Batthyány-ucca, I. em., jobb. old.) alá. 1000

BÚTORLEBÉKÁKÉBAN legelősebb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3. és Strada Moise Nioara (Petőli-u.) 9. 160

EZÜSTÖR, antik bútorot magas árban veszek. két új angol Hotel 6000 lejért el- adó. Biedermayer garnitúra restaurálva 66.900 lej. Salón Ártisztae Arad. 2601

MACULATURÁ PAPIR 5. kigrós osoma- gokban kapható az Aradi Közlöny ki- adójában. 500

Műtrágya
„Mezőgazdák”
Kereskedelmi
részvénytársaságnál,
Arad, Str. Mircea Staneson 2.

Ingatlan.

EGY magánház szabadkézből eladó. Uj- mésztelec, Strada Saguna No. 4. Érdek- lődni ugyanott. 4629

NEGYVENKÉT HOLD prima szántóföld haszonbérbe kiadó arad-géji plebánia hi- vatalnál. 4628

ELADÓ villaszerű magánház négyszobás, fürdőszobás lakással; négyszobás új ma- gánház egy hold szőlővel; gazdasági épület nagy telekkel, sertéshizlaldával egy hold szőlővel, kolnával, hatalmas borpincével, nagy istállóval Aradul-Noun villaszerű négyszobás ház. Több két és háromszobás magánház. „Italia” ügy- nökségnél Arad, Str. Alexandri 1. 4639

VAGYONT jövedelmező malom, olajma- lommal, legjobb buzatermő vidéken, gazdasági épületekkel eladó. „Italia” ügy- nökségnél Arad, Str. Alexandri 1. 4641

ARAD, Str. Sft. Gheorge (Dezso-uccában) egy uri magánház minden elfogadható árban eladó. Előserélném a Str. Pipos (Gaál László-ucca) 7. sz. magánházamat, mely kettő családnak igen alkalmas, vagy örök árban is eladó. Kizárólagos meg- bizott Flora-iroda Arad, Bulv. Regina Maria No. 10. 4643

Biztos tőkebefektetés jól jövedelmező bérházakba.
Piactér közelében, legforgalmasabb utvonalon emeletes bérház 6 üzlethelyiséggel, 4 lakással, 2 uccára nyíló nagy frontall, nagy pincével 1,250.000 lejért kez- vező fizetési feltételekkel. Főutvonalon két bérház, 1 emeletes 6 üzlethelyiséggel, 3-4 és 7 szobás lakásokkal, 300 ezer lej évi jövedelemmel 2,100.000 lejért eladók. Kizárólagos megbizott:
Háasz Irodája Arad, Str. Eminescu 12. (Deák F.-u.)

Különféle.

ELVESZVEPT NŐF. kabátot az igazolt ta- nydonosa Arad, Str. Cosbuc 63. (Wesse- lényi-ucca) átveheti. 4638

KIADÓ nagy botos pince, eladó: 800 k- teres aszítás kád és hossza: honóle- eresztő tótel. Arad, Str. Sava (Kelmán- tér) 5-6. 16101

Üzletkeresők figyelmébe !!

Készlettel külön korlátilan italmérővel, 3 szobás lakás- sal, bútorozott 5-évi hárszer- ződéssel, kivándorlás miatt sürgősen kiadó. Megbizott:

H a á s z-irodája Arad, Strada Em- nescu (volt Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

INGYEN!

tudomására hozom mindenkinek, hogy a rossz villanygöket becséreltem újakra, képervezést és ablaküvegezést olcsón vállalkoz, törött tüveg és porcellán tár- gyak azakszerű ragasztással, külön ragasztó is kapható. Schwarz livege Arad, a zsidó templom mellett. 3549

Motor csónakhoz

való 8 HP. motor és egy telje- sen új könnyű sárga honokfutó kocsi eladó. Megbizott: 16101

Uradi-iroda Arad, főpostával szemben

Piactértől

két peronyire fekvő adómentes sarok modern bérház, átvehető fűszerüzlet, keresma hozzátartozó 3 szoba, elő, fürdőszobás lakás, eszlingeni rollókkal 650.000 ezer lejért eladó. — Megbizott: 16101

Uradi-iroda, Arad, főpostával szemben.

Aradi gyárosok
és iparosok részére, kik Bucu- resti-i komoly képviselőt óhaj- tanak, ajánljuk: **Leonté Silbermann**, Bucuresti, Str. Şelari No. 7. 4619

ARADI KÖZPONTI ÉTTEREM (CAFFE RESTAURANT)
Minta konyha. :-: Minta borászat. :-: Dreher-Haggenmaeher sör.

Reggeli: A szállodal vendégek részére az éjjel minden órájában. Nyitva reggel 7 órától. Villásreggeli 9 órákor. Délelőtt friss csapolási!	Ebéd: Elsőrendű francia és erdélyi konyha. Menü rendszer. Abonoma 30 és 40 lej. Délután a kertben: dominó, sakk, kártya.	Vacsora: Menü rendszer. Abonoma 20 és 30 lej. Este 10 órai kezdettel Salon parkett bár. Hangverseny számok szóló és duettek. Szóló és duett táncok	Esküvők, Bálak, Bankettek, Társasvacso- rák KÜLÖN TEREMBEN!
--	--	--	---

Parkett-tánc. Belépti-dij nincs! :-: Tányérozás nincs!
Ketta a fellépő szereplők részére 10 lei.